

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Osztályozás

Tárgy

910.2

Hely

Idő

"1927"

Személy

Szerző:

Cím: Rövidesen valóságos amerikai invázió lesz Magyarországon! - mondja Konta Sándor

Forrás:

Uj Nemzedék

Bp

(Hely)

1927. 9. 25.

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(C)

Rövidesen valóságos amerikai invázió lesz Magyarországon! — mondja Konta Sándor

Nagy befolyású amerikai urak látogatása Magyarországon Az amerikai újságírók törhetetlen barátaink kő szegődtek

— Az Uj Nemzedék tudósítójától. —

Az elmúlt napokban Budapesten tartózkodott az évtizedek előtt Amerikába szakadt nagynevű hazánkfi, Konta Sándor. Két barátjával jött el hozzánk, hogy megmutassa nekik szülőföldjét, amelynek igaza érdekében személyének súlyával és páratlan befolyásának jelentőségével minden alkalommal sikrasszál. Igen nevezetesen amerikai bírák voltak kíséretében, John V. Mc Avoy, Newyork állam felsőbb bíróságának tagja, az Egyesült Államoknak talán legnevesebb szaktekinélve a magánjog terén és Charles I. Taylor, közismert és közkedvelt amerikai bíró. Az urak nagyobb társaságban jöttek át Európába, Konta barátjaival Londonon, Párison, Berlinen és Bécsen át Budapestre jött, a többi más városba ment, majd végül mindannyian Párisban találkoztak egymással. Köztük volt Walker, Newyork városának főpolgármestere is, aki csak azért nem jött Budapestre, ahová Konta kedvéért szívesen ellátogatott volna, mert nem volt már ideje, velük volt tovább Magyarországnak régi hűséges barátja, Dowling bíró, Newyork állam legfelsőbb bíróságának elnöke. Konta Sándornak az európai metropolí-

sokban világszerte ismert politikai és pénzügyi tekintélyekkel volt tárgyalása. A newyorki World című lapot is képviselte, amelynek szerkesztője minden európai útja alkalmából megkéri Konta Sándort, hogy mint különleges tudósító számoljon be európai tapasztalatairól ebben a nagytekinélvű újságban.

Konta Sándor, akinek munkásságáról már több ízben szó esett e lap hasábjain, szintén nagy szerepet visz Newyork államának jogi életében, még pedig az igazságszolgáltatás terén, mert néhány esztendővel ezelőtt az a nagy bizalomról és megbecsülésről tanuskodó megtiszteltetés érte, hogy

Smith kormányzó kinevezte őt Newyork állam kegyelmi tanácsának tagjává.

Nálunk nem igen ismerik Amerikának ezt a sajátos legfelsőbb igazságszolgáltatási intézményét és így nem is igen tudjuk elképzelni, mekkora hatalom van a háromtagú tanács tagjai kezében. Ha az amerikai bíróság valakit elítél, az ítéletben már kimondja, hogy szabadságvesztés esetén mennyi idő múlva bocsát-

ható a bűnös szabadon, ha példásan viselkedik. A feltételes szabadlábrahelyezés dolgában kizáróan a kegyelmi tanácsnak az a tagja (commissioner) határoz, akinek hatáskörébe a fogoly tartozik. A commissionernek

még az a joga is megvan, hogy időnek előtte megadhatja a feltételes szabadságot, ha jónak látja

és az ő joga az is, hogy letartóztassa a szabadonbocsátott bűnöst, ha érdemtelenné bizonyult a feltételes szabadságra. A szabadonbocsátás és letartóztatás kérdésében a kegyelmi tanács tagja egyénileg szuverénul határoz, döntése ellen nincs fellebbezés. Kézenfekvő, hogy a kegyelmi tanács, a Board of Parole, milyen döntő jelentőségű intézmény az amerikai igazságszolgáltatásban és az is nyilvánvaló, hogy micsoda egyéni kiválóságokkal és érdemekkel kell rendelkeznie annak, akit a tanács tagjává kineveznek. Newyork állam börtöneiben jelenleg körülbelül tizenegyezer fogoly van, akik a kegyelmi tanács három tagjának hatáskörébe tartoznak, az egyik commissioner Konta Sándor. Ezt a tisztséget Konta Sándor akkora

lelkiismeretességgel és pártatlansággal tölti be, hogy amikor nemrég egyéb elfoglaltsága miatt lemondott róla, Smith kormányzó semmi körülmények között nem volt hajlandó lemondását elfogadni.

Konta ugyanis mint a Grand Jury elnöke — ez a zsüri tökéletes amerikai kiadásban az esküdtszékre hasonlít, de sokkal több a joga és a hatalma, mert ő határoz arról, megindulhat-e vagy sem valamelyik nagy per — mint a zsüri elnöke Konta néhány évvel ezelőtt az Egyesült Államokban óriási feltűnést keltő Enlight-ügyben akkora szigorúsággal és olyan hőlelkeséggel járt el, hogy minden becsületes ember elismerését megszerezte magának, Newyork városá-

nak mostanság ugyanis

az a legnagyobb problémája, miként lehetne ebben a rettenetesen nagy világvárosban a forgalmat gyorsan és zavartalanul lebonyolítani.

A város rendőrfőnöke, Enlight, egyes embereknek bizonyos kedvezéseket adott arra, hogy a közönséges halandókat megelőzve használhassák járóműveiket, ami — lévén ott valóban pénz az idő — jogosulatlan anyagi előnyökkel jár. Így került a rendőrfőnök összeütközésbe a törvénnyel, amely a Grand Jury útján lefűjtött reá. A közlekedés kérdésében különben John V. Mc Avoy bíró is szerepet játszott. Amerikában fontos kérdések felvetődésekor nem szoktak anketézni. Ha az államhatalom kíváncsi a különböző tényezők véleményére, akkor rendszerint neves bírót biz meg azzal, hogy hallgassa meg a különböző álláspontokat.

A bíró maga elé idézi a szakértőket, az érdekeltségek és a különböző véleményű adható testületek képviselőjét és a magányosokat.

jegyzőkönyvbe foglaltatja álláspontjukat és amikor mind együtt van, az összegzés alapján megcsinálja a maga referátumát. Mc Avoy bírónak Newyork város közlekedési ügyében kellett ezt a referátumot elkészítenie, amellyel osztatlan elismerést szerzett magának.

Konta Sándor személyének enyha magyarázza meg azt a magyar szempontból eléggé meg nem becsülhető sikert, amelyet a boldogult Csernoch János bíboros aratott a osikágói eucharisztikus kongresszus idején Newyorkban. Konta ugyanis estebédet adott az egyházfejedelem tiszteletére a Manhattan-k'uban. Ezen az esteben a legkiválóbb közel tí funkcionáriusok résztvettek és a többi közt Gerard volt amerikai berlini nagykövet fulmináns védőbeszédet mondott Magyarországnak igaza mellett és

államférfiúi tekintélyének egész súlyával a trianoni békeszerződés revíziójának szükségét hangoztatta.

Budapestre az urak Bécsből érkeztek. Az amerikai újságírók éppen akkor jöttek a magyar fővárosba s többen megtudták, hogy Konta Bécsben van. Erre tisztelegtek nála és elmondták, hogy *európai utjuk alkalmával Magyarországon szerezték a legjobb benyomásokat.* Ezek az urak sok érdekes dolgot mondtak el arról is, hogy *Csehországban ki miként hangolja fel a külföldi újságírók Magyarországgal ellen.* A világosan látó amerikaiakat azonban nem sikerült meggyőszteni. A velük való beszélgetések alapján Konta Sándornak az a véleménye, hogy két-három esztendő múlva valószínűleg amerikai invázió lesz Magyaror-

szágon, mert ezek az újságírók olyan lelkesedéssel fogják munkájuk során Magyarországról minden alkalommal megemlékezni, hogy ennek a propagandának eredményeként

rengeteg amerikai lesz kíváncsi a magyar földre.

Kedves epizód volt, amikor az egyik urat megkérdezték, mi tetszett neki legjobban Budapesten.

— *Feddék Sári!* — vágta ki szemrebbenés nélkül George Johns, a St. Louisban megjelenő *Post Dispatch* nagynevű szerkesztője. Együttal elmondta, hogy a művésznő kedves figyelmességgel, énekéve szórakoztatta az amerikai újságírókat és pompás angol nyelvismeretével és diplomátát felülmúló ügyességével nagyobbszolgálatot tett köztük a magyar ügynek mint egy tucat államférfi.

Magyarországon Konta Sándor több régi barátjával találkozott. Így Budapesten *Teleki Pál* gróffal, aki vacsora adott az urak tiszteletére, Balatonfüreden pedig *Schober Bélával*, akivel rég

óta barátságban van. Hivatalosak voltak *Beihlen István* gróf miniszterelnök urhoz is. *Zichy Rafaelné* grófné villásreggelire hívta meg őket vidéki kastélyába. Balatonfüreden *Bánó Dezső* mutatta meg lekötelező szívéllyességgel az amerikaiaknak. Innen *József Ferenc* királyi herceg meghívására a királyi herceg által rendelkezésükre boesátott különhajón Tihanyba mentek, ahol a királyi herceg beszállt a hajóra, megismerkedett velük és északhajózásra vitte őket a Balatonon. Közben az ő kalauzolásával megnézték *Balatonföldvár*t is. *Este a királyi herceg és Anna királyi hercegnő estebédet adott Konta Sándor és barátai tiszteletére.* Ezen az estebéden *Szviezsényi Zoltán* miniszteri tanácsos és az *Új Nemzedék* felelős szerkesztője is résztvett. A fenségek vacsora után hosszú ideig kedvesen elbeszélgettek vendégeikkel. Mindannyikat megkapta a királyi hercegnőnek kedves és közvetlen szívéllyessége, valamint hámulatos sokoldalú ismeretei. *József* királyi herceg fényképét küldte emlékül az uraknak. Alkalmunk volt arról is meggyőződni, hogy

őfensége olyan tökéletességgel beszél magyarul,

hogy hangsúlyozását, a magyar nyelv finom árnyalataiban való teljes jártasságát, tősgyökeres magyar asszony is megirigyelhetné. Budapesten az amerikai urak megtekintették a főbb nevezetességeket, *Szászy István* törvényszéki bíró kalauzolásával megnézték a pestvidéki törvényszéket és annak fogházát. Az egyik tárgyaláson egy ötödik ízben lopást elkövető asszony ügye volt soron, akit néhány hónapi szabadságvesztésre ítelt a bíró. Az amerikaiak csodálkoztak, a magyar törvények enyhességén és elmondták, hogy *Newyork* államban például minden esetben életfogytiglani elzárásra ítélik azt, aki harmadszor kerül lopás miatt a bíróság elé. A fogházat tüzetesen megtekintvén, az volt a véleménye,

hogy *tökéletes mintaintézmény,* amely beszédes bizonyossága a magyar igazságügy jóhírének.

József királyi herceg látogatást tett *Konta Sándornál* szállójában, a Dunapalotában, mielőtt nagynevű hazánkba visszatért Amerikába és melegen elbucuzott tőle. *Konta* újabb tapasztalatait, amelyek nagyon kedvezőek, fel fogja használni a magyar ügyért vívott harc során, aminek mi őszinte hálával örülünk. Noha bizonyos szóról keserűséget okoznak neki és régi jó szokásunk szerint meg is rágalmazták — aminek része komoly ember nem ad hitelt —, lankadatlan buzgalommal szolgálja annak az országnak az ügyét, amelynek szeretete szívében lakozik, lévén a szülőföldje.